

2000

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

ЕВРОПЕЙСКА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЛАНДШАФТА

Страсбург, 2000 г.

Европейска конвенция за ландшафта

Преамбюл

На 718 среща на Комитета на министрите на Съвета на Европа упълномощените представители:

– приеха текста на Европейската конвенция за ландшафта, приложен тук;

– решиха да открият конвенцията за подписване;

– приеха, че откриването за подписване ще съвпадне с Министерската конференция за защита на ландшафта, която италианските власти ще организират във Флоренция на 20 октомври 2000г. в сътрудничество със Съвета на Европа;

Държавите-членки на Съвета на Европа, подписали настоящата конвенция,

Като считат, че целта на Съвета на Европа е постигането на по-голямо единство между неговите членове за опазване и осъществяване на идеалите и принципите, които са тяхно общо наследство, и че тази цел се следва по-специално чрез споразумения в икономическата и социалната област;

Като се ангажират с постигането на устойчиво развитие, основано на балансирани и хармонични отношения между социални нужди, икономическа дейност и околна среда;

Като отбелязват, че ландшафтът играе важна роля от общ интерес в областта на културата, екологията, околната среда и социалната сфера, и представлява благоприятен ресурс за икономическа дейност, чиято защита, управление и планиране могат да допринесат за създаването на трудова заетост;

Като си дават сметка, че ландшафтът допринася за създаването на местни култури и е основен компонент от европейското природно и културно наследство, допринасящ за благосъстояние на хората и укрепване на европейската идентичност;

Като признават, че ландшафтът е съществена част от качеството на живот на хората навсякъде: в градски и в селска райони, в западнали и в благоденстващи зони, в области с призната изключителна красота и в по-обикновени места;

Като отбелязват, че развитието в селското стопанство, горското дело, производствените методи в индустрията и в добива на минерали, регионалното планиране, градоустройството, транспорта, инфраструктурата, туризма и отдиха, както и, по-общо, промените в световната икономика в много случаи ускоряват преобразуването на ландшафтите;

Като желаят да откликнат на обществените искания за висококачествен ландшафт и да играят активна роля в развитието на ландшафта;

Като са убедени, че ландшафтът е ключов елемент на личното и социалното благоденствие и че неговата защита, управление и планиране предполагат права и отговорности за всички;

С оглед на съществуващите международни правни текстове в областта на защитата и управление на природното и културното наследство, регионалното и пространственото планиране, местното самоуправление и трансграничното сътрудничество, в частност, Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и естествените местообитания (Берн, 19 септември 1979 г.), Конвенция за защита на архитектурното наследство на Европа (Гранада, 3 октомври 1985 г.), Конвенция за защита на архитектурното наследство на Европа (Европейска конвенция за опазване на археологическото наследство (ревизирана) (Валета, 16 януари 1992 г.), Европейска рамкова конвенция за трансгранично сътрудничество между териториалните общности или власти (Мадрид, 21 май 1980 г.) и допълнителните протоколи към нея, Европейска харта за местното самоуправление (Страсбург, 15 октомври 1985 г.), Конвенция за биологичното разнообразие (Рио, 5 юни 1992 г.), Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство (Париж, 16 ноември 1972 г.) и Конвенция за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (Орхус, 25 юни 1998 г.);

Като признават, че качеството и разнообразието на европейските ландшафти представляват общ ресурс и че е важно да се сътрудничи за тяхното опазване, управление и планиране;

Като желаят да предоставят нов инструмент, изцяло посветен на опазването, управлението и планирането на всички ландшафти в Европа,

Се споразумяха за следното:

Глава I – Общи разпоредби

Член 1 – Определения

За целите на настоящата Конвенция:

- а.* „Ландшафт“ означава зона, такава, каквато се възприема от хората, чийто облик е резултат от действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори;
- б.* „Политика за ландшафта“ означава изразяване от страна на компетентните публични органи на общи принципи, стратегии и насоки, които позволяват вземането на конкретни мерки, насочени към опазването, управлението и планирането на ландшафти;
- в.* „Цели по качеството на ландшафта“ означава, за конкретен ландшафт, формулирането от страна на компетентни публични органи на желанията на обществеността по отношение на ландшафтните характеристики на заобикалящата ги среда;
- г.* „Защита на ландшафта“ означава действия за съхраняване и поддържане на значими или характерни особености на даден ландшафт, обосновани от неговата стойност като наследство, произтичаща от естествената му конфигурация и/или от човешка дейност;
- д.* „Управление на ландшафта“ означава действие в перспективата на устойчиво развитие за гарантиране на редовното поддържане на ландшафта, така че да бъдат направлявани и хармонизирани промените вследствие на социални, икономически и екологични процеси;
- е.* „Планиране на ландшафта“ означава решителни действия в перспектива за укрепване, възстановяване или създаване на ландшафти.

Член 2 — Обхват

При спазване на разпоредбите, съдържащи се в член 15, настоящата Конвенция се прилага за цялата територия на страните и обхваща природни, селски, градски и крайградски зони. Тя включва земи, вътрешни води и морски зони. Конвенцията се отнася до ландшафти, които могат да бъдат считани за забележителни, както и до обикновени или нарушени ландшафти.

Член 3 — Цели

Целите на тази конвенция са да насърчава опазването, управлението и планирането на ландшафта, и да организира европейско сътрудничество по въпросите на ландшафта.

Глава II — Национални мерки

Член 4 — Разпределение на отговорностите

Всяка страна прилага настоящата конвенция и по-конкретно, членове 5 и 6 от нея съобразно собственото си разделение на властите, в съответствие със своите конституционни принципи и административна уредба, като зачита принципа на субсидиарност и взема предвид Европейската харта за местно самоуправление. Без да дерогира разпоредбите на настоящата Конвенция, всяка страна хармонизира прилагането на тази конвенция със своите собствени политики.

Член 5 — Общи мерки

Всяка страна се задължава:

- а.* да признае законово ландшафтите за основен компонент от заобикалящата среда на хората, израз на многообразието на тяхното споделено културно и природно наследство, и основа на тяхната идентичност;
- б.* да създава и прилага политики за ландшафта, насочени към опазване, управление и планиране на ландшафта чрез приемане на конкретните мерки, посочени в член 6;
- в.* да установи процедури за участие на обществеността, местните и регионалните органи и други заинтересовани страни в определянето и прилагането на политиките за ландшафта, посочени в параграф *б*) по-горе;
- г.* да интегрира ландшафта в своите регионални и градоустройствени политики, политики в областта на културата, околната среда, селското стопанство, социалната сфера и икономиката, както и във всички други политики с възможно пряко или непряко въздействие върху ландшафта.

Член 6 - Конкретни мерки

А. Повишаване на осведомеността

Всяка страна се ангажира да повишава осведомеността сред гражданското общество, частните организации и публичните органи за ценността на ландшафтите, тяхната роля и промените в тях.

Б. Обучение и образование

Всяка страна се задължава да насърчава:

- а.* обучение за специалисти по оценяване на ландшафта и работа с него;
- б.* мултидисциплинарни програми за обучение по политика, опазване, управление и планиране на ландшафта за специалисти в частния и публичния сектор и за ангажирани сдружения;
- в.* училищни и университетски курсове, които в рамките на съответните специализирани области разглеждат ценностите на ландшафтите и въпросите на тяхната защита, управление и планиране.

В. Определяне и оценка

1. С активното участие на заинтересованите страни, както е предвидено в член 5, буква *в*), и с оглед на увеличаването на познанията за своите ландшафти, всяка страна се задължава:

- а.* i) да определи ландшафтите на своята територия;
 - ii), да анализира техните характеристики, силите и въздействията, които ги променят;
 - iii) да регистрира тези промени;
- б.* да оцени определените по този начин ландшафти, като вземе под внимание конкретните ценности, които им придават заинтересованите страни и население.

2. Тези процедури за определяне и оценка следва да се направляват от обмена на опит и методология, организиран между страните на европейско равнище в съответствие с член 8.

Г. Цели, свързани с качеството на ландшафта

Всяка страна се задължава да определи цели по качеството на ландшафта за вече определените и оценени ландшафти, след обществена консултация в съответствие с член 5, буква *в*).

Д. Прилагане

С оглед на прилагането на политиките за ландшафта всяка страна се задължава да въведе инструменти за опазване, управление и/или планиране на ландшафта.

Глава III — Европейско сътрудничество

Член 7 – Международни политики и програми

Страните се задължават да си сътрудничат за зачитане на свързаните с ландшафта измерения в международните политики и програми и да препоръчват, където е уместно, включването на съображения във връзка с ландшафта в тях.

Член 8 – Взаимопомощ и обмен на информация

Страните се задължават да си сътрудничат за повишаване на ефективността на мерките, предприети в съответствие с други членове от настоящата Конвенция, и по-конкретно:

- а.* да си предоставят взаимна техническа и научна помощ по въпроси на ландшафта чрез групиране и обмяна на опит, и резултати от изследователски проекти;
- б.* да насърчават обмена на специалисти по ландшафта, по-конкретно, с цел обучение и

информация;

в. да обменят информация по всички въпроси, обхванати в разпоредбите на настоящата Конвенция.

Член 9 – Трансгранични ландшафти

Страните насърчават трансграничното сътрудничество на местно и регионално равнище и, когато е необходимо, подготвят и изпълняват съвместни програми за ландшафта.

Член 10 – Мониторинг за прилагането на Конвенцията

1. Комитетът на министрите на Съвета на Европа възлага отговорността за мониторинг за прилагането на Конвенцията на съществуващите компетентни Комитети от експерти, създадени съгласно член 17 от Статута на Съвета на Европа.
2. След всяко заседание на Комитетите от експерти Генералният секретар на Съвета на Европа изпраща до Комитета на министрите доклад за извършената работа и за функционирането на Конвенцията.
3. Комитетите от експерти предлагат на Комитета на министрите критериите и правилата за връчване на Наградата за ландшафт на Съвета на Европа.

Член 11 – Награда за ландшафт на Съвета на Европа

1. Наградата за ландшафт на Съвета на Европа е отличие, което може да се връчва на местни и регионални органи, както и на техни асоциации, които в рамките на политиката за ландшафта на дадена страна по тази Конвенция са установили политика или мерки за опазване, управление и/или планиране на своя ландшафт, които са се доказали като трайно ефективни и по този начин могат да служат за пример на другите териториални органи в Европа. Отличието може да се присъжда и на неправителствени организации с особено значим принос за опазването, управлението или планирането на ландшафта.
2. Кандидатурите за Наградата за ландшафт на Съвета на Европа се подават от страните по конвенцията до Комитетите от експерти, посочени в член 10. Трансгранични местни и регионални органи и заинтересовани сдружения на местни и регионални органи също могат да подават кандидатури, при условие че управляват съвместно въпросния ландшафт.
3. На основата на предложения от посочените в член 10 Комитети от експерти Комитетът на министрите определя и публикува критериите за присъждане на Наградата за ландшафт на Съвета на Европа, приема съответните правила и присъжда наградата.
4. Наградата за ландшафт на Съвета на Европа се предоставя с цел да насърчи получаващите я органи в дейността им за устойчиво опазване, управление и/или планиране на съответните зони от ландшафта.

Глава IV – Заключителни разпоредби

Член 12 — Връзка с други инструменти

Разпоредбите на настоящата Конвенция не засягат по-строги разпоредби относно опазването, управлението и планирането на ландшафта, които се съдържат в други съществуващи или бъдещи национални или международни инструменти със задължителна

сила.

Член 13 — Подписване, ратифициране и влизане в сила

1. Настоящата Конвенция е открита за подписване от държавите-членки на Съвета на Европа. Тя подлежи на ратификация, приемане или утвърждаване. Инструментите за ратификация, приемане или утвърждаване се депозират при Генералния секретар на Съвета на Европа.
2. Настоящата Конвенция влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата, на която десет държави-членки на Съвета на Европа са изразили съгласие да се обвържат с Конвенцията в съответствие с разпоредбите на предходния параграф.
3. За всяка подписала страна, която изрази впоследствие съгласието си да бъде обвързана от Конвенцията, същата влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на депозиране на документа за ратификация, приемане или утвърждаване.

Член 14 — Присъединяване

1. След влизането в сила на настоящата Конвенция Комитетът на министрите на Съвета на Европа може да покани Европейската общност и всяка европейска държава, която не е членка на Съвета на Европа, да се присъедини към Конвенцията с решение, взето с мнозинство, както е предвидено в член 20, буква з) от Статута на Съвета на Европа, и при единодушно гласуване на държавите страни по Конвенцията, които имат право да заседават в Комитета на министрите.
2. По отношение на всяка присъединяваща се държава или на Европейската общност в случая на нейното присъединяване, Конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на депозиране на документа за присъединяване при Генералния секретар на Съвета на Европа.

Член 15 — Териториално приложение

1. Всяка държава или Европейската общност може към момента на подписване или при депозиране на инструмента си за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване да уточни територията или териториите, за които се прилага настоящата Конвенция.
2. Всяка страна може впоследствие и по всяко време чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да разшири прилагането на настоящата Конвенция до всяка друга територия, посочена в декларацията. Конвенцията влиза в сила по отношение на такава територия в първия ден след изтичането на срок от три месеца след датата на получаване на декларацията от Генералния секретар.
3. Всяка декларация, направена съгласно предходните два параграфа, може да бъде оттеглена по отношение на всяка посочена в нея територия чрез уведомление, адресирано до Генералния секретар. Такова оттегляне влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на получаване на уведомлението от Генералния секретар.

Член 16 — Денонсиране

1. Всяка страна може по всяко време да денонсира настоящата Конвенция чрез

уведомление, адресирано до Генералния секретар на Съвета на Европа.

2. Такова денонсиране влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на период от три месеца след датата на получаване на уведомлението от Генералния секретар.

Член 17 — Изменения

1. Всяка страна или посочените в член 10 Комитети от експерти могат да предлагат изменения на настоящата Конвенция.

2. Всяко предложение за изменение е предмет на уведомление до Генералния секретар на Съвета на Европа, който го съобщава на държавите-членки на Съвета на Европа, на другите страни и на всяка европейска държава, която не е членка на Съвета на Европа и която е била поканена да се присъедини към настоящата Конвенция в съответствие с разпоредбите на член 14.

3. Комитетите от експерти, посочени в член 10, разглеждат всяко предложено изменение и предават текста, приет с мнозинство от три четвърти от представителите на страните, за приемане от Комитета на министрите. След приемането му от Комитета на министрите с мнозинството, предвидено в член 20, буква г) от Статута на Съвета на Европа и с единодушното гласуване на държавите-членки, които имат право да заседават в Комитета на министрите, текстът се предава на страните за приемане.

4. Всяко изменение влиза в сила по отношение на приелите го страни на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен срок след датата, на която три страни-членки на Съвета на Европа са информирали Генералния секретар, че са го приели. За всяка страна, която впоследствие го приеме, това изменение влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен срок след датата, на която съответната страна е информирала Генералния секретар, че го е приела.

Член 18 — Уведомяване

Генералният секретар на Съвета на Европа уведомява държавите-членки на Съвета на Европа и всяка държава или Европейската общност, присъединили се към настоящата Конвенция, за:

а. всяко подписване;

б. депозирането на всеки инструмент за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване;

в. всяка дата на влизане в сила на настоящата Конвенция в съответствие с членове 13, 14 и 15;

г. всяка декларация по член 15;

д. всяко денонсиране по член 16;

е. всяко предложение за изменение, всяко изменение, прието в съответствие с Член 17 и датата, на която то влиза в сила;

ж. всеки друг акт, уведомление, сведение или съобщение, свързани с настоящата Конвенция.

В уверение на което долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписаха

настоящата Конвенция.

Съставено във Флоренция на 20-я ден от месец октомври 2000 година на английски и френски език, като и двата текста са еднакво автентични, в един екземпляр, който ще бъде депозиран в архивите на Съвета на Европа. Генералният секретар на Съвета на Европа изпраща заверени копия на всяка държава-членка на Съвета на Европа и на всяка държава или на Европейската общност, поканена да се присъедини към настоящата Конвенция.